

Čo čaká Slovensko v roku 2013 - prognóza

Globálna ekonomická kríza sa bude aj v roku 2013 ďalej prehĺbovať, pričom budú zreteľné negatívne dopady najmä na priemyselné odvetvia ekonomík jednotlivých krajín. Rast cien energií, surovín a potravín budú dohromady vytvárať negatívny synergický efekt, ktorému sa nevyhne ani Slovensko.

To bude znamenať tlak na reštrukturalizácia ekonomík jednotlivých krajín a na reformuláciu ich hospodárskych politík a priorít. Slovensko, ktoré má ekonomiku postavenú primárne na automobilovom priemysle, bude dopady krízy pociťovať v rastúcej miere. Celosvetové spomaľovanie až stagnácia automobilového priemyslu bude mať negatívne dopady na slovenskú ekonomiku, pričom rozbiehanie alternatív typu znalostná ekonomika bude čoraz ťažšie.

Negatívne dopady globálnej ekonomickej krízy

V roku 2012 sa stalo zrejším, že globálna ekonomická kríza, ktorá prepukla v roku 2008, nebude krátkodobá záležitosť a, že prípadne oživenie jednotlivých ekonomík bude spojené s ich radikálnou reštrukturalizáciou. Rok 2013 bude prebiehať v znamení postupujúcej globálnej ekonomickej krízy, ktorej dopady na slovenskú ekonomiku budú čoraz zreteľnejšie a občan bude tieto dopady viac pociťovať.

Veľmi negatívne dopady bude mať pre slovenskú ekonomiku jej monokultúrna orientácia na automobilový priemysel, spoliehanie sa výhradne na zahraničných investorov a zdevastovaná lokálna a regionálna ekonomika. Pre Slovensko to bude znamenať ďalší rast

nezamestnanosti, rast cien spotrebných tovarov, surovín a energií a postupné znižovanie životnej úrovne obyvateľstva.

Bude vzrastať sociálne napätie a ekonomická neistota. Bude pokračovať odchod najmä vzdelanejšej časti populácie za hranice. Rovnako budú vzrastať nákupy tovarov základnej spotreby v zahraničí najmä v oblastiach, kde je relatívne jednoduchý prístup do zahraničia. Dá sa očakávať ďalšie zmršťovanie domáceho trhu, zatváranie podnikov a odchod časti zahraničných investorov. Existenčné problémy radového občana sa budú prehlbovať. Negatívne dopady ekonomickej krízy budú pociťovať školstvo, veda i zdravotníctvo.

Rok nových príležitosti

Rok 2013 bude tiež rokom príležitosti. Keďže sa bude automobilový priemysel dostávať do stále väčších problémov, naliehavou sa stane diskusia o ďalšom smerovaní slovenskej ekonomiky a o jej prioritách. Inštitucionálne zaradenie Slovenska medzi vyspelé krajiny Európskej únie by malo byť doplnené projektom prípadne stratégiou adaptácie slovenskej ekonomiky na podmienky informačného veku.

Priority industriálneho veku by mali byť nahradené prioritami veku informačného. Prehlbujúca sa kríza bude teda zároveň výzvou pre reštartovanie slovenskej ekonomiky s novými prioritami, novými politikami, novými ideami a novými ľuďmi. Slovensko pri formulácii nových politík a stratégií rozvoja môže nepochybne využiť skúsenosti vyspelejších krajín rovnako ako napr. stratégiu Európa 2020.

V prípade dobrej politickej vôle sa nosnými prioritami môžu stať veda, vzdelávanie a technológia. Reči a heslá okolo znalostnej ekonomiky by sa konečne mohli začať premietiť do reálnych politík a konkrétnych projektov. Slovensko bude postupujúcou krízou tlačené k začatiu reštrukturalizácie ekonomiky, k zmene hospodárskej politiky v smere podpory malého a stredného podnikania a k poskytnutiu väčšej ekonomickej samostatnosti jednotlivým regiónom.

Šanca pre nové podnikateľské modely

Rok 2013 môže byť tiež príležitosťou k začatiu riešenia problémov nezamestnanosti napr. podporou nových podnikateľských modelov typu Modrá ekonomika. Nové podnikateľské modely by mali byť zamerané na obnovu lokálnej ekonomiky, vytváranie pracovných miest či obnovu sociálneho kapitálu.

Relokalizácia bude nepochybne v nastupujúcich desaťročiach patriť medzi dominantné civilizačné megatrendy. Postupujúca globálna kríza môže byť aj na Slovensku spúšťačom tvorby a realizácie politík relokalizácie. Slovensko sa v roku 2013 bude musieť vyrovnáť so skutočnosťou, že prebiehajúca kríza nie je mimo nás a netýka sa iba USA či viacerých krajín Európskej únie, ale jej prekonanie je aj na Slovensku spojené so zásadnou reštrukturalizáciou slovenskej ekonomiky, zmenou jej priorít či implementáciou dlhodobých časových horizontov do rozhodovania.

Kríza teda nepominie niekde mimo nás, ale bude znamenať zásadnú zmenu doterajšieho fungovania slovenskej ekonomiky. V prípade pokračovania doterajšieho pasívneho prístupu ku kríze a očakávania záchrany zvonku, môžu sa aj v prípade Slovenska stať pravdepodobnými katastrofické scenáre ako kolaps štátnych financií či kolaps jednotlivých regiónov.

Uverejnené na klinec.blog.sme.sk 4. januára 2013

<http://klinec.blog.sme.sk/c/317510/Co-caka-Slovensko-v-roku-2013-prognoza.html>